

עפ"ת 31153/07/21 - נור אלדין חאג' פואד נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 31153-07-21 חאג' פואד נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: 65446/2018

בפני	כבוד השופט אברהם בולוס
מערער	נור אלדין חאג' פואד
נגד	
משיבה	מדינת ישראל

פסק דין

לפניי ערעור על חומרת העונש בגזר דינו של בית המשפט לתעבורה בעכו מיום 16.6.21 בפל"א 5008-02-18 (להלן: **גזר הדין**).

רקע וההליכים

1. בכתב האישום שהוגש לביהמ"ש קמא נטען, כי ביום 9.2.18 המערער נהג ברכב פרטי למרות ידיעתו אודות העונש שהושת עליו בהיעדרו ביום 12.9.17 בתיק תת"ע 9404-08-17 שכלל פסילה מלנהוג למשך 3 חודשים, כאשר ביום 8.2.18 הפקיד המערער את רישיון הנהיגה במזכירות ביהמ"ש. כן נטען, כי באירוע נשוא כתב האישום, המערער מסר לשוטרים כשהתבקש להזדהות, פרטים כוזבים. בכתב האישום יוחס למערער ביצוע העבירות הבאות: נהיגה בזמן פסילה, לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה [נוסח חדש], תשכ"א - 1961 (להלן: **פקודת התעבורה**); נהיגה ברכב ללא ביטוח, לפי סעיף 2א לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970; מסירת פרטים כוזבים, לפי סעיף 62(4) לפקודת התעבורה.

2. בתאריך 22.1.20, התקיים דיון במסגרתו הצדדים הודיעו כי הגיעו לידי הסדר דיוני לפיו המערער יודה בעובדות כתב האישום וישלח לתסקיר שירות המבחן, אשר יבחן את שאלת המאסר המותנה בן 3 חודשים שהוטל ביום 5.1.17 בתיק 8070-2-2016 שהוא בר הפעלה בעבירת נהיגה בפסילה (להלן: **התנאי**), וזאת מבלי שהדבר יחייב את המשיבה שעמדתה היא הטלת מאסר מאחורי סורג ובריא.

בהתאם להסדר זה, ביום 22.1.20 המערער הודה בעבירות נשוא כתב האישום, הורשע והופנה לקבלת תסקיר שירות מבחן.

3. בהתאם לתסקיר שהתקבל ביום 2.9.20, המערער הינו רווק בן 31, העובד בעסק משפחתי בתחום אביזרי רכב; המערער נעדר עבר פלילי; לחובתו 14 הרשעות תעבורה והוא נדון בעיקר לקנסות כספיים ועונשי פסילה.

באשר לעבירה נשוא כתב האישום, המערער מסר כי ביום ביצועה, הוא נעתר לבקשת חברו שנתקע עם רכבו

להסיעו, וזאת מתוך מחויבות רגשית לחברו. כן מסר, כי מסירת פרטים כוזבים לשוטר נעשתה עקב תחושות פחד ולחץ שחש וכן טען, כי לא היה מודע לכך שהיה תחת מאסר מותנה.

קצינת המבחן התרשמה, כי המערער מגלה אחריות בעבודתו, בעל יציבות תעסוקתית וכי משפחתו תומכת ומתנגדת להתנהגות עוברת חוק; המערער נטל אחריות מלאה על העבירות שביצע, הביע תחושות חרטה וביטא נכונות להשתלב בהליך טיפולי שיאפשר לו לעבוד על דפוסי התנהגות מכשילים לרבות בתחום התעבורה; כן התרשמה, כי המערער נעדר דפוסי עברייניים ובעל יכולת ניהול אורח חיים יצרני ומתפקד; המערער בעל קושי בוויסות דחפים ונוטה לקבלת החלטות פזיזות ועל כן, בהיעדר תהליך טיפולי, הסיכון להתנהלות פורצת גבולות ולהישנות עבירות דומות בעתיד, נשמר.

לאור האמור, שירות המבחן מעריך, כי קיים פוטנציאל שיקומי חיובי ועל כן הומלץ לשקול להעדיף ענישה טיפולית; הטלת צו מבחן למשך שנה, במהלכו המערער ישתלב מסגרת שירות המבחן בטיפול ייעודי; הטלת עונש בעל אופי חינוכי-שיקומי בדמות צו של"צ בהיקף של 120 שעות, אשר שירות המבחן סבור כי עונש מסוג זה עשוי לחבר את המערער לאחריות לביצוע העבירה באופן מוחשי ויהווה כפיצוי לחברה.

כן הומלץ, על הארכת המאסר המותנה שהוטל על המערער, בכדי לאפשר לו למצות את האפיק הטיפולי ולשמר מאמציו לניהול אורח חיים תקין. שירות המבחן התרשם שהטלת עונש מאסר בפועל או בדמות של עבודות שירות, עלולים להביא לרגרסיה משמעותית במאמציו הכנים של המערער לעריכת שינוי בהתנהלותו כיום ולפגום בסיכוי לשיקום.

4. בדיון שהתקיים ביום 17.9.20, הצדדים הודיעו כי הגיעו להסדר טיעון לפיו יושתו על המערער 3 חודשי מאסר בפועל תוך הפעלת מאסר מותנה בן 3 חודשים שהוטל בתיק 8070-02-16 לריצוי באופן חופף; 6 חודשי מאסר מותנה לתקופה של 3 שנים בגין עבירות של נהיגה ללא רישיון ונהיגה בזמן פסילה; 6 חודשי פסילה בפועל. ככל שהמערער היה בפסילה מנהלית של 30 יום אזי תקופה זו תנוכה מהפסילה בפועל; פסילה על תנאי וקנס.

5. לפני מתן גז"ד, בימ"ש קמא הורה על שליחת המערער לממונה על עבודות השירות. בהתאם לחוה"ד שהתקבלה ביום 10.5.21, המערער נמצא מתאים לביצוע עבודות שירות.

6. בדיון שהתקיים ביום 8.6.21, ב"כ המערער טען כי נפלה טעות ובמועד בו הגיעו הצדדים להסדר טיעון, נעלם מעיניו תסקיר שירות המבחן החיובי שהתקבל בעניין המערער ובו הומלץ להימנע מהטלת מאסר בעבודות שירות. לפיכך, ב"כ המערער הציע להטיל חודש עבודות שירות ולחילופין לבטל את הסדר הטיעון.

מנגד, ב"כ המשיבה טען, כי הסדר הטיעון הוצג לביהמ"ש כחודש וחצי לאחר קבלת התסקיר וכי במעמד גיבוש ההסדר נלקחו בחשבון מספר שיקולים לרבות התסקיר שהתקבל.

בימ"ש קמא נעתר לבקש המערער והתיר לו לחזור מההסדר, כן נשמעו טיעונים לעונש.

גזר-הדין

7. בגזר דינו בית משפט קמא סקר את הפסיקה, עמד על מדיניות הענישה באשר לעבריינים אשר נפסלו מלנהוג ומבצעים עבירה של נהיגה בזמן פסילה. בהתנהגות זו, כך צוין, המערער רמס ברגל גסה ערכים חברתיים הראויים להגנה; כמו ההגנה על משתמשי הדרך מפני נהיגתם של נהגים מסוכנים שנפסלו מלנהוג לאחר ביצוע עבירות חמורות; וגם כיבוד החוק והחלטותיו של ביהמ"ש.

8. בימ"ש קמא התייחס לנסיבות ביצוע העבירה אשר לגישתו הינן חמורות, שכן המערער הפקיד את רישיונו ביום 8.2.18 בגין פסילה שהוטלה עליו ביום 12.9.17, ויום לאחר הפקדת הרישיון המערער נתפס כשהוא נוהג בפסילה ואף מסר פרטים כוזבים לשוטרי; לחובת המערער 14 הרשעות תעבורה קודמות; כן בימ"ש קמא התייחס לעובדה שהמערער נהג באירוע נשוא כתב האישום, בעת שעמד כנגדו מאסר מותנה שהוטל בגין עבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה.

9. מנגד, בימ"ש קמא שקל לקולה את העובדה שהמערער מנהל עסק המפרנס את משפחתו; את הודאתו והבעת החרטה שהביע וכן את תסקיר שירות המבחן.

10. מכל אלה, ולאור חומרת העבירות ונסיבות ביצוען ביהמ"ש קמא מצא, כי באשר לנאשם הנוהג בפסילה בפעם הראשונה מתחם העונש ההולם כולל רכיב מאסר שיכול וירוצה בדרך של עבודות שירות. כן נקבע, כי לצד המאסר, יוטל על המערער צו מבחן למשך שנה, במהלכו ישולב המערער בהליך טיפולי במסגרת שירות המבחן. בימ"ש קמא צוין, כי בהתחשב בתסקיר שמצביע על אפיק שיקומי ותפקוד תקין, תוטל על המערער פסילה בת 8 חודשים, שתרחיקו מהכביש ותרתיעו מביצוע עבירות דומות. לצד אלה תושת ענישה צופה פני עתיד בדמות מאסר מותנה, פסילה מותנית, קנס והתחייבות.

11. בגזר הדין בית משפט קמא הטיל על המערער קנס, צו מבחן למשך שנה, חתימה על התחייבות כספית, פסילה על תנאי לתקופה של 6 חודשים למשך 3 שנים, פסילה מלנהוג בפועל לתקופה של 8 חודשים, כן עונשי מאסר כלהלן:

א. מאסר על תנאי לתקופה של 4 חודשים שלא יעבור בתוך 3 שנים עבירה של נהיגה בזמן פסילה או נהיגה ללא רישיון נהיגה.

ב. 3 חודשי מאסר בפועל, תוך הפעלת המאסר המותנה בן 3 חודשים, שנגזר על המערער בתיק 8070-02-16, מיום 5.1.17, לריצוי באופן חופף. עונש המאסר ירוצה בעבודות שירות.

טענות הצדדים

12. לטענת המערער, בעקבות טעות נשכח כי המערער נשלח לקבלת תסקיר, והצדדים הגיעו להסדר טיעון הכולל הטלת מאסר בפועל; עת הסדר הטיעון הוצג לבימ"ש קמא, לא הייתה התייחסות לתסקיר שירות המבחן, דבר המעיד על היעדר ידיעת הצדדים כי התקבל תסקיר בעניין המערער; המערער ביקש לחזור בו מהסדר הטיעון נוכח תסקיר שירות המבחן והצדדים טענו באופן חופשי לעונש.

שגה בימ"ש קמא משלא אמץ את המלצת שירות המבחן להעדפת האפיק הטיפולי ולא נימק את קביעתו בעניין; בימ"ש קמא לא נתן משקל לעובדה כי מאז ביצוע העבירה נשוא הערעור חלפו מעל 3 שנים מבלי שהמערער ביצע כל עבירה נוספת. נטען, כי המערער הינו בחור נורמטיבי. בימ"ש קמא לא נתן משקל מספיק להודאת המערער בהזדמנות הראשונה והבעת החרטה.

13. ב"כ המשיבה טען בדיון שהתקיים לפניי, כי הענישה שהושתה על המערער הינה ענישה מקלה בנסיבות העניין; לחובת המערער 14 הרשעות תעבורה ובניגוד לטענת המערער, הרי שבשנים 2018, 2019 הוא ביצע עבירות נוספות; המערער נהג בעת שהיה מודע לכך שהוא פסול מלהחזיק ברישיון נהיגה, בעת שמאסר על תנאי בר הפעלה מרחף מעל ראשו, וסיפר פרטים כוזבים בעת שהתבקש ע"י שוטר להזדהות. לאור זאת, חפיפת עונש המאסר המותנה עם עונש המאסר שהוטל ללא נימוקים, מעידה כי ביהמ"ש קמא דווקא הקל עד מאוד בקביעת העונש; כן, בניגוד לטענת המערער, בימ"ש קמא נתן משקל ראוי לתסקיר ולכלל הנסיבות המקלות.

דין והכרעה

14. לא אחת דובר על החומרה הרבה הגלומה בעבירת הנהיגה בזמן פסילה. ביהמ"ש העליון חזר והבהיר רבות: **"העבירה אותה עבר המבקש היא חמורה ויש לבטא את חומרתה בענישה מרתיעה. נהיגה בכביש הארץ בזמן פסילת רשיון טומנת בחובה סיכונים רבים לבטחונם של נוסעים ברכב והולכי רגל. יתר על כן, ולא פחות מכך, היא משקפת התייחסות של ביזוי החוק וצווי בית המשפט"** (רע"פ 3878/05 יעקב בנגוזי נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (26.5.05)). לרוב הענישה הראויה לעבירה של נהיגה בזמן פסילה כוללת בחובה גם מאסר בפועל (רע"פ 7612/13 שמעון אמסלם נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (18.3.14)); דבר הנכון ביתר שאת באשר למורשעים בעלי עבר תעבורתי מכביד, וביחוד כאלה שעומד ותלוי נגדם מאסר מותנה (רע"פ 5638/13 נכפולגר נ' מדינת ישראל (15.1.2014); רע"פ 321/14 סלאמה נ' מדינת ישראל (26.01.2014); רע"פ 10424/06 לודוויה נ' מדינת ישראל (22.2.07)).

15. כך למשל, ובאופן מפורט יותר אפנה לרע"פ 5635/19 אליאור יעקובוב נ' מדינת ישראל (4.9.19). במקרה זה המערער הורשע בעבירות של נהיגה בפסילה וללא ביטוח. עמד כנגדו מאסר מותנה בן 3 חודשים, עברו התעבורתי כולל 17 עבירות וללא עבר פלילי. העונש שהושת על המערער היה מאסר בפועל למשך 4 חודשים והפעלת מאסר מותנה בחופף.

ביהמ"ש העליון הותיר את העונש על כנו ואף קבע כי ביהמ"ש לתעבורה הקל עם המערער ביחוד בקביעתו לעניין חפיפת עונשי המאסר, והוסיף: **"לטעמי, מעשים אלו של המבקש מצדיקים בנסיבות העניין ענישה מרתיעה הכוללת מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח, ואף ספק אם נכון היה לחפוף את עונש המאסר בפועל שנגזר עליו בהליך דנן יחד עם עונש מאסר מותנה אשר היה תלוי ועומד נגדו מהליך קודם"** (פסקה 12 לפסה"ד); (כן ראו רע"פ 7841/15 מוריה אילוז נ' מדינת ישראל (19.11.15)).

16. גם בהתחשב בשיקולים לקולה עליהם עמד בימ"ש קמא לרבות תסקיר שירות המבחן שהוגש בעניין המערער - העונש שנקבע לא סוטה, ובוודאי לא באופן קיצוני, ממדיניות הענישה הנהוגה. על אף המשקל המיוחד שיש ליחס להמלצת שירות המבחן, אולם חשוב להזכיר כי המלצה זו ממוקדת בהיבט השיקומי ולא נותנת את המשקל הראוי לאינטרס הציבורי ולשיקולי ענישה נוספים כמו הגמול וההרתעה, כן המדובר הוא בשיקול אחד מני רבים אחרים וההכרעה הסופית לעניין העונש לעולם בידי ביהמ"ש ונגזרת היא מהאיזון בין שיקולים רבים ומגוונים אחרים (בש"פ 9302/08 אלעקובי נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (14.11.08); רע"פ 10779/08 לרו נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (4.1.09)).

במקרה זה, בימ"ש קמא שקל את נסיבות ביצוע העבירה, את העובדה שיום לאחר שהמערער הפקיד את רישיונו במזכירות ביהמ"ש בגין הפסילה שהוטלה עליו מקודם הוא ביצע את העבירה נשוא הערעור, וכן העובדה שבמועד ביצוע העבירה ריחף מעל ראש המערער מאסר מותנה בר הפעלה - מכל אלה, האיזון שערך בית המשפט קמא בין שיקולי הענישה השונים הינו ראוי, והעונש שהושת על המערער הולם ואף נוטה לקולה, ומשקף איזון נכון בין חומרת העבירות, העבר התעבורתי של המערער, האינטרס הציבורי והערכים המוגנים, כן כלל הנתונים לרבות נסיבותיו האישיות. בימ"ש קמא אף התחשב מאוד במערער ונתן משקל של ממש להמלצת שירות המבחן שעה שהורה על הפעלת המאסר המותנה בחפיפה מלאה עם עונש המאסר, שכן כקבוע בסעי' 58 לחוק העונשין, הכלל הינו הצטברות העונשים והסטייה אפשרית בקיומם של טעמים מיוחדים (ע"פ 4654/03 ווליד נ' מדינת ישראל, פס' 26 (26.6.06); ע"פ 3869/09 יצחק סילמן נ' מדינת ישראל, עמ' 5 (28.12.09)).

17. באשר לטענת המערער כי במועד הצגת הסדר הטיעון, הצדדים התעלמו בטעות מהתסקיר החיובי, הרי מעיון בפרוטוקול הדיון מיום 17.9.21 מתברר כי ב"כ המשיבה בזמן הצגת הסדר הטיעון בנוכחות ב"כ המערער, מסר בזו הלשון: **"נוכח המלצת התסקיר אשר הביע בצורה מפורשת את עמדתו כי הנאשם עבר תהליך ויש למצות בעניינו אפיק טיפולי הגענו להסדר טיעון..."** (ש' 12-14 לפרו' מיום 17.9.21).

בעקבות דברים אלה גם ב"כ המערער הגיב לפרוטוקול: **"הנאשם הודה חסך בזמן שיפוטי יקר התקבלה בעניינו חו"ד חיובית. חו"ד אומרת מפורשות שהנאשם הבין את הפסול במעשיו והגיע למסקנות חיוביות ויש לו פוטנציאל להתנהג אחרת בעתיד"** (ש' 5-7 לפרו' מיום 17.9.21).

18. מכל האמור, לא מצאתי פגם או טעויות שנפלו במלאכתו של ביהמ"ש קמא ואשר יצדיקו התערבותה של ערכאת הערעור. תימוכין למסקנתי זו, אני מוצא בהלכה לפיה, ערכאת הערעור לא תתערב בעונש, אלא במקרים חריגים בהם נמצאה בגזר דינה של הערכאה הדיונית טעות בולטת או במקרה שהעונש אשר נגזר על ידה חורג באופן קיצוני מרמת הענישה המקובלת (ע"פ 513/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 9).

(4.12.13), ואין זה המקרה.

מכל האמור, הערעור נדחה בזאת.

19. המערער יתייצב לשם תחילת ריצוי עונש המאסר בעבודות שירות ביום 7.11.21 שעה 8:00 ביחידת עבודות שירות, מפקדת מחוז צפון, בסמוך לבית סוהר מגידו.

המזכירות שתלח פס"ד זה לממונה על עבודות השירות.

ניתן היום, כ' חשוון תשפ"ב, 26 אוקטובר 2021, במעמד ב"כ
המערער עו"ד רוני נוג'ידאת וב"כ המשיבה עו"ד קוזמינר
אילנה.